

ارزیابی عوامل مؤثر بر طول اقامت و ماندگاری گردشگران (نمونه

موردی: شهر تبریز)

مهدی هریسچیان*، عادل آذری، حسن محمود زاده، عادل شری زاده

۱- کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران (heris.mahdi1400@yahoo.com)

۲- کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران (a.azariiii@gmail.com)

۳- استادیار گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه تبریز (mahmoudzadeh@tabrizu.ac.ir)

۴- کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران (sherizadeh_adel12@yahoo.com)

چکیده

امروزه گردشگری به عنوان یکی از مهم‌ترین صنایع جهان شناخته شده است که نه تنها از لحاظ اقتصادی بلکه به دلیل معرفی و شناساندن تاریخ و فرهنگ شهرهای مختلف، مهم است، تا جایی که گردشگری و اقتصاد گردشگری در حال تبدیل شدن به یکی از ارکان اصلی اقتصاد تجاری جهان است. در این بین طول مدت اقامت یکی از مهم‌ترین عوامل تعیین‌کننده و مؤثر در گردشگری بر اقتصاد یک منطقه است. پژوهش حاضر از نظر روش، توصیفی - تحلیلی و از نوع کاربردی است. هدف این پژوهش بررسی عوامل مؤثر در طول اقامت گردشگران در شهر تبریز است. به طوری که برای جمع‌آوری داده‌های مورد نیاز از دو شیوه کتابخانه‌ای و میدانی استفاده شده است. نهایتاً داده‌های حاصل مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد علی‌رغم ورود گردشگران به شهر تبریز اما طول اقامت گردشگران به دلایلی کوتاه می‌باشد. تأسیسات زیربنایی، امکانات رفاهی، تعداد دفعات سفر به منطقه، نوع وسیله نقلیه مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار در طول اقامت گردشگران می‌باشند.

کلمات کلیدی: گردشگری، طول اقامت، ماندگاری، شهر تبریز

۱- مقدمه و بیان مسأله

امروزه صنعت گردشگری در دنیا، به عنوان یکی از مهم‌ترین و متنوع‌ترین صنایع مطرح است که با نرخ رشدی شتابان گسترش یافته و منبع درآمد قابل ملاحظه‌ای برای بسیاری از دولت‌هاست، در عین حال از عوامل مؤثر در تبادلات فرهنگی بین کشورها و به عنوان گسترده‌ترین صنعت خدماتی جهان حائز اهمیت ویژه‌ای است (سرایي و شمشیری، ۱۳۹۲: ۱) و یکی از عوامل مؤثر در گسترش روابط بین ملت‌ها، ایجاد کننده فرصت‌های شغلی در بخش اقتصادی و ایجاد تعاملات اجتماعی - فرهنگی مطرح می‌باشد (پوراحمد و همکاران، ۱۳۹۲: ۲). در این راستا بسیاری از کشورها این صنعت را به عنوان منبع اصلی درآمد، اشتغال، رشد بخش خصوصی و توسعه ساختار زیربنایی می‌دانند (Lee and Liu, 2011: 413) چرا که در این کشورها، عامل مؤثری در مقابله با فقر است و موجب افزایش درآمد قشرهای مختلف، کاهش بیکاری و رونق اقتصادی و در نتیجه، بهبود کیفیت زندگی مردم و افزایش رفاه اجتماعی می‌شود (برقی و همکاران، ۱۳۹۱: ۳). گردشگری شهری در کشورهای توسعه یافته پردرآمدترین نوع گردشگری محسوب می‌شود و این صنعت در شهرهای توریستی کشورهای جهان تأثیرات مثبت و منفی انکار ناپذیری در زمینه‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی، اکولوژیکی و غیره داشته است (تقوایی و اکبری، ۱۳۸۸: ۱۲).

علاوه بر جذب گردشگر، طول اقامت گردشگران یکی از متغیرهای مهم در صنعت گردشگری است. بسیاری از محققین معتقدند که میزان اثرات مثبت گردشگری بر جوامع به طول اقامت گردشگران وابسته است. هر چه